

Sygn. akt VI U 2671/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – st. sekr. sądowy Marta Walińska

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2017 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: P. L. (1) i T. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 22 sierpnia 2016 r., numer (...)

w sprawie: P. L. (1) i T. L.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

z udziałem P. L. (1) i T. L.

o podleganie ubezpieczeniom

1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że P. L. (1) jako pracownik u płatnika składek T. L. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 7 kwietnia 2016r.;

2) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz :

a) P. L. (1) kwotę 1200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych)

b) T. L. kwotę 1200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych)

tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 2671/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 sierpnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. stwierdził, że P. L. (1) jako pracownik u płatnika składek Sklep (...) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 7 kwietnia 2016 roku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż zawarta pomiędzy P. L. (2), a T. L. umowa o pracę z dnia 7 kwietnia 2016 roku miała charakter pozorny i została

skonstruowana celem uzyskania przez ubezpieczoną świadczenia z tytułu ubezpieczenia chorobowego w związku z ciążą (k. 45 – 48 akt ZUS).

Odwołanie od decyzji złożyły T. L. i P. L. (1), zaskarżając ją w całości. W uzasadnieniu odwołania zakwestionowały twierdzenia organu rentowego, jakoby zawarta pomiędzy nimi umowa o pracę miała charakter pozorny. Wskazały, iż P. L. (1) faktycznie wykonywała czynności zlecone jej w związku z zajmowanym stanowiskiem pracownika biurowego. Co więcej, podkreśliły, że w chwili zawarcia umowy o pracę P. L. (1) nie miała świadomości, że jest w ciąży. Zauważyły również, że do dnia 7 kwietnia 2016 roku P. L. (1) była zatrudniona w Zakładzie (...) z tożsamym wynagrodzeniem, a więc kontynuując zatrudnienie otrzymałaby świadczenia chorobowe w porównywalnej wysokości. Wobec powyższego odwołujące wniosły o zmianę decyzji poprzez orzeczenie o podleganiu przez P. L. (1) ubezpieczeniom społecznym (k. 2 – 4 akt).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zaprezentowaną w treści zaskarżonej decyzji i wnosząc o zasądzenie od powódki na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 28 – 31 akt).

Na rozprawie w dniu 16 maja 2017 roku strony podtrzymały swe dotychczasowe stanowiska w sprawie, nadto pełnomocnik odwołujących wniósł o zasądzenie na rzecz odwołujących zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (nagranie audio, k. 79 akt).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

P. L. (1) urodziła się w dniu (...). W(...)roku ukończyła technikum fryzjerskie, uzyskując wykształcenie średnie w zawodzie fryzjer.

W dniu (...)roku wstąpiła w związek małżeński z S. L..

/okoliczności bezsporne/

T. L. od dnia 1 września 1991 roku prowadzi Sklep (...) w C., w ramach którego zajmuje się sprzedażą artykułów spożywczych, papierniczych, chemii oraz kosmetyków. Zatrudnia około 4 – 5 pracowników w zależności od potrzeb. Kondycja finansowa sklepu jest dobra, nie zalega z płatnościami, nie ma zaległych zobowiązań publiczono – prawnych.

S. L. od dnia 21 lutego 2014 roku jest zatrudniony w ww. sklepie na stanowisku pracownika biurowego w wymiarze 1/2 etatu. W sklepie spędza 4 godziny dziennie. Do jego obowiązków należy dostarczanie towaru do sklepu i zawożenie faktur do księgowej. Drugi syn odwołującej – M. L. pracował w sklepie przez okres od dnia 1 lutego 2015 roku do dnia 25 kwietnia 2016 roku. Zajmował stanowisko zaopatrzeniowca. Po rozwiązaniu stosunku pracy jego obowiązki przejął S. L.. Ponadto w sklepie pracują trzy ekspedientki: H. Ł. (od dnia 1 września 1991 roku), H. S. (od 1 września 1991 roku) oraz J. M. (od listopada 2015 roku). Wynagrodzenie wszystkich pracowników jest wypłacane gotówką.

Obecnie ww. sklep faktycznie prowadzi S. L., nadal pozostając zatrudnionym na podstawie umowy o pracę. T. L. pobiera emeryturę i jedynie pomaga synowi w prowadzeniu dokumentacji. Z końcem 2017 roku T. L. planuje formalnie przekazać sklep synowi i jego małżonce.

Obsługę biurową ww. sklepu zapewnia Biuro (...) w B.. Sporządza listę płac, składa deklaracje do ZUS – u, Urzędu Skarbowego, sporządza miesięczne rozliczenia. Miesięczne wynagrodzenie biura za świadczenie tych usług to 700 złotych.

/dowód: zeznania odwołującej T. L., nagranie audio, k. 55, k. 79 akt; zeznania świadka S. L., nagranie audio, k. 55 akt; zeznania świadka M. L., nagranie audio, k. 69 akt; zeznania świadka H. Ł., nagranie audio, k. 79 akt; zeznania świadka J. M., nagranie audio, k. 79 akt; akta ZUS/

P. L. (1) jest synową T. L.. Przed przejściem na emeryturę T. L. namawiała ją, aby wspólnie z mężem przejęli sklep. Ubezpieczona wyraziła na to zgodę. T. L. planowała uprzednio wdrożyć synową w prowadzenie sklepu. W marcu 2016 roku T. L. i P. L. (1) wspólnie podjęły decyzję o zatrudnieniu P. L. (1) w sklepie.

Od dnia 7 kwietnia 2016 roku P. L. (1) została zatrudniona w Sklepie (...) w C. na stanowisku pracownika biurowego w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem w kwocie 1.850 złotych brutto miesięcznie. Umowę o pracę zawarto do dnia 6 kwietnia 2019 roku.

W dniu 7 kwietnia 2016 roku ubezpieczona odbyła szkolenie ogólne i stanowiskowe w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Szkolenie to zostało przeprowadzone przez P. B. – specjalistę ds. BHP. W tym samym dniu została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych.

Do zakresu obowiązków ubezpieczonej w związku z zajmowanym stanowiskiem należy przyjmowanie i składanie zamówień, odbiór dokumentów od kontrahentów, rozliczanie kasy oraz drukowanie raportów po zakończeniu pracy sprzedawcy, przygotowywanie raportów do biura rachunkowego oraz dostarczanie i odbiór dokumentów od księgowej. W okresie od dnia 7 kwietnia 2016 roku do dnia 16 maja 2016 roku ubezpieczona faktycznie wykonywała powyższe obowiązki. Odbierała dostawy produktów z mleczarni, tj. sery, mleko, twarogi i jogurty. Otrzymywała faktury, podpisywała je, układała w segregatorze. W miesiącu było około 300 faktur. Zdarzało się, że ubezpieczona bezpośrednio płaciła kontrahentom za dostarczone towary gotówką, którą otrzymywała od teściowej. W okresie pracy rozpatrzyła jedną reklamację związaną z brakami w dostawie. P. L. (1) była zorientowana co do asortymentu sklepu, znała klientów, wykazywała zainteresowanie w zakresie zleconych obowiązków. Utrzymywała kontakt z księgową R. L., która informowała ją, jakie dokumenty ma zwracać przy odbiorze, w jaki sposób prawidłowo wystawiać faktury i jak ma obliczać dochody w zakresie podatku. Ubezpieczona w okresie pracy w sklepie dwukrotnie była w Biurze (...) w B.. Wcześniej kontakty te utrzymywała T. L. i jej synowie. Przed zatrudnieniem zdarzało się, że pomagała mężowi rozładować towar.

Pracowała zarówno samodzielnie, jak i korzystała z porad teściowej. Pracowała głównie w sklepie na zapleczu. Nosila odzież ochronną w czasie pracy (fartuch).

Ubezpieczona pracowała w systemie zmianowym od 7:00 do 15:00 oraz od 15:00 do 21:00. Sklep był czynny codziennie od 5:00 do 21:00.

Przed zatrudnieniem ubezpieczonej powierzone jej w ramach stosunku pracy obowiązki służbowe wykonywała T. L. oraz S. L..

/dowód: umowa o pracę, k. 6 akt; oświadczenie pracownika dla celów obliczania miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, k. 7 akt; karta szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, k. 10 – 11 akt; zakres obowiązków pracownika, k. 19 – 19 v. akt; zeznania odwołującej T. L., nagranie audio, k. 55, k. 79 akt; zeznania odwołującej P. L. (1), nagranie audio, k. 55, k. 79 akt; zeznania świadka S. L., nagranie audio, k. 55 akt; zeznania świadka R. L., nagranie audio, k. 69 akt; zeznania świadka H. Ł., nagranie audio, k. 79 akt; zeznania świadka J. M., nagranie audio, k. 79 akt; akta ZUS/

Wcześniej, od dnia 15 października 2012 roku do dnia 14 maja 2013 roku ubezpieczona odbywała staż na stanowisku fryzjerki w Zakładzie (...) w B. w wymiarze 1/2 etatu z wynagrodzeniem 750 złotych brutto plus premia uznaniowa. Od dnia 1 stycznia 2013 roku do dnia 15 maja 2013 roku otrzymywała wynagrodzenie w kwocie 800 złotych brutto miesięcznie plus premia uznaniowa.

Następnie od dnia 15 maja 2013 roku do dnia 6 kwietnia 2016 roku ubezpieczona została zatrudniona na podstawie umowy o pracę w ww. zakładzie na stanowisku fryzjerki w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem 1.680 złotych brutto miesięcznie plus premia uznaniowa. W początkowym okresie zatrudnienia odbywała staż.

Od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 6 kwietnia 2016 roku ubezpieczona była niezdolna do pracy przez okres 27 dni.

Stosunek pracy uległ rozwiązaniu za porozumieniem stron z uwagi na zatarg na tle wykonywania obowiązków służbowych pomiędzy ubezpieczoną, a A. T..

/dowód: świadectwo pracy, k. 12 – 13 akt; umowa o pracę, k. 14 akt; aneks do umowy o pracę, k. 15 akt; aneks do umowy o pracę, k. 17 akt; rozwiązanie umowy o pracę, k. 18 akt; zeznania świadka A. T., nagranie audio, k. 69 akt/

W dniu 2 maja 2016 roku podczas wizyty u ginekologa ubezpieczona dowiedziała się, że jest w ciąży. Termin ostatniej miesiączki ustalono na dzień 1 marca 2016 roku. Testy ciążowe nie wykazywały ciąży. Wcześniej u ubezpieczonej występowały nieregularne cykle miesiączkowe.

W okresie od dnia 16 maja 2016 roku do dnia 18 maja 2016 roku ubezpieczona była hospitalizowana w (...) Szpitalu Miejskim w B. z powodu plamienia z dróg rodnych. Rozpoznano u niej zagrażające poronienie.

Po powstaniu niezdolności ubezpieczonej do pracy od dnia 16 maja 2016 roku jej obowiązki przejęła T. L. i S. L..

/dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego, k. 20 akt; zeznania odwołującej P. L. (1), nagranie audio, k. 55, k. 79 akt; zeznania odwołującej T. L., nagranie audio, k. 55, k. 79 akt; karta ciąży, k. 39 – 40 akt VI U 2672/16 przed połączeniem/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sądowych, jak również w aktach organu rentowego, którym przyznano walor wiarygodności. Nie wzbudziły one zastrzeżeń Sądu, a i strony w żaden sposób nie kwestionowały ich autentyczności oraz prawdziwości zawartych w nich informacji.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił również w oparciu o zeznania odwołujących T. L. i P. L. (1), a także na podstawie zeznań świadków S. L., A. T., R. L., M. L., H. Ł. i J. M..

Jako wiarygodne Sąd ocenił zeznania odwołującej **T. L.**, albowiem są one jasne, szczerze i wewnętrznie spójne. Odwołująca wskazała potrzebę zatrudnienia P. L. (1) na stanowisku pracownika biurowego, zakres wykonywanych przez nią czynności, a także opisała jej zaangażowanie w prosperowanie sklepu.

Walor wiarygodności uzyskały również zeznania odwołującej **P. L. (1)**, w których to odniosła się do przyczyn zmiany zatrudnienia, zakresu wykonywanych obowiązków, specyfiki pracy w sklepie, a także okoliczności związanych z ciążą, daty, kiedy ubezpieczona dowiedziała się, że jest w ciąży i przyczyn powstania niezdolności do pracy, a zeznania te są logiczne i korespondują z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Brak jest podstaw do kwestionowania wiarygodności zeznań świadka **S. L.**, który w pełny sposób opisał okoliczności zatrudnienia P. L. (1), zajmowanego przez nią stanowiska, wykonywanych czynności, a zeznania te pozostają w zgodności z innymi dowodami sprawie. Wprawdzie świadek – jako osoba najbliższa dla odwołującej P. L. (1), miał interes w uzyskaniu korzystanego dla niej rozstrzygnięcia, aczkolwiek jego zeznania nie wzbudziły wątpliwości Sądu.

Z kolei świadek **A. T.** w swych zeznaniach odniosła się do okresu pracy odwołującej P. L. (1) jako fryzjerki oraz przyczyn rozwiązania łączącego je stosunku pracy. Zeznania te są jasne i logiczne, czym zyskały wiarę Sądu. Świadek nie posiada natomiast wiedzy w zakresie pracy odwołującej w sklepie.

Sąd dał wiarę zeznaniom kolejnego ze świadków – **R. L.**, prowadzącej księgowość sklepu, albowiem zeznania te są szczerze i miarodajne. Świadek opisała czynności wykonywane przez odwołującą P. L. (1) w ramach zajmowanego stanowiska pracownika biurowego i jej zaangażowania w funkcjonowanie sklepu, chęci zdobycia kwalifikacji w tym zakresie.

Świadek **M. L.** w swych zeznaniach wskazał na potrzebę zatrudnienia P. L. (1) w sklepie, powierzonych jej czynności, a także faktu przebywania odwołującej na terenie sklepu, a tym samym faktycznego wykonywania powierzonych jej obowiązków. Zeznania te nie budzą wątpliwości Sądu co do ich wiarygodności.

Natomiast świadkowie **H. Ł.** i **J. M.** są zatrudnione na stanowisku ekspedientek w sklepie (...). W swych zeznaniach opisały zakres obowiązków powierzonych odwołującej P. L. (1) w ramach stosunku pracy, faktyczne wykonywanie tych czynności oraz faktu zamierzonego przejęcia sklepu przez odwołującą i jej męża. Zeznania te Sąd ocenił jako szczerze i jasne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń Sąd Okręgowy uznał, iż odwołania zasługiwały na uwzględnienie.

Zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r., poz. 963) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Natomiast zgodnie z brzmieniem art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy systemowej pracownicy podlegają także obowiązkowo ubezpieczeniom chorobowemu i wypadkowemu. Obowiązek ubezpieczenia pracownika powstaje z chwilą nawiązania stosunku pracy. Przepis art. 13 pkt 1 ustawy przewiduje, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne w następujących okresach pracownicy – od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Wyjaśnienie pojęcia pracownika na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych zostało zawarte w przepisie art. 8 ust.1 cytowanej ustawy, który stanowi, że za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Pojęcie stosunku pracy o jakim mowa w jest równoznaczne natomiast z pojęciem stosunku pracy definiowanego przez art. 22 kp (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157). I tak, w myśl zaś art. 22 kp przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Tak więc, jak wynika z cytowanego przepisu kodeksu pracy stosunek pracy jest stosunkiem zobowiązaniowym zachodzącym między dwiema stronami, z których każda jest wobec drugiej strony jednocześnie zobowiązana i uprawniona do określonego świadczenia.

Z nawiązaniem stosunku pracy wiążą się konsekwencje, do których między innymi należy podleganie obowiązkowemu pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu. Warunkiem sine qua non pracowniczego ubezpieczenia społecznego jest, więc istnienie faktycznego stosunku pracy. O ważności stosunku pracy świadczy to, czy oświadczenia woli zawarte w umowie o pracę łączącej strony nie zawierają wad, które powodowałyby ich nieważność bądź bezskuteczność. Przy czym do ustalenia, że doszło do powstania pomiędzy stronami stosunku pracy nie jest wystarczające spełnienie warunków formalnych zatrudnienia, takich jak samo zawarcie umowy o pracę, zgłoszenie do ubezpieczenia, a konieczne jest ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy i to czyniły (wyr. SA w Gdańsku z dnia 18 kwietnia 2014 roku, III AUa 1943/15, legalis nr 1456652).

Zgodnie z treścią art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności. Pozorność w rozumieniu art. 83 § 1 k.c. wyraża się w szczególności w zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich. Istotne znaczenie ma tu niezgodność między pierwotnym aktem woli, a jego uzewnętrznieniem. Na tle ustaleń w niniejszej sprawie wskazać należy, że w orzecznictwie utrwalony jest pogląd, iż nie podlega pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu osoba, która zawarła umowę o pracę dla pozorów, a więc w sytuacji, gdy przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie o pracę, nie będzie świadczyć pracy jako pracownik (wyr. SN z dnia 4 stycznia 2008 r., I UK 223/07, LEX nr 442836). Umowa o pracę jest zawarta dla pozorów i nie może w związku z tym stanowić tytułu do objęcia pracowniczemu ubezpieczeniem społecznym, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a pracodawca nie będzie korzystał z jej pracy, czyli gdy strony z góry zakładają, że nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku

pracy. Nie można natomiast przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, jeżeli pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca tę pracę przyjmował (wyr. SN z dnia 12 lipca 2012 r., II UK 14/12, LEX nr 1216864).

Po myśli art. 68 ust. 1 pkt 1a ustawy systemowej do zakresu działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należy, między innymi, realizacja przepisów o ubezpieczeniach społecznych, a w szczególności stwierdzanie i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w ramach uprawnień ustawowych określonych w art. 68 ust. 1 pkt 1a ustawy systemowej ma zatem prawo stwierdzać obowiązek ubezpieczenia, a co za tym idzie ustalać istnienie i brak takiego obowiązku. Oznacza to, że organ rentowy jest uprawniony również do badania, czy określona umowa, stanowiąca tytuł do ubezpieczenia społecznego, była faktycznie wykonywana na warunkach w niej wymienionych oraz czy nie została zawarta w celu obejścia prawa (wyr. SA w Warszawie z dnia 15 marca 2005r., sygn. akt III AUa 1435/2004, *legalis*).

W przedmiotowej sprawie istota sporu koncentrowała się na prawnej ocenie ważności zawartej pomiędzy odwołującymi T. L., prowadzącą Sklep (...) a P. L. (1) umowy o pracę z dnia 7 kwietnia 2016 roku, czego pochodną było ustalenie podlegania przez P. L. (1) obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od daty zawarcia umowy o pracę.

Organ rentowy zarówno w zaskarżonej decyzji, jak i w odpowiedzi na odwołanie wywoził, że umowa o pracę zawarta między ww. podmiotami ma charakter pozorny i zmierza wyłącznie do uzyskania przez odwołującą P. L. (1) świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. Wobec tego – zdaniem organu rentowego – brak jest tytułu prawnego do zaktualizowania się obowiązku ubezpieczeniowego względem odwołującej.

Natomiast odwołujące zajęły przeciwne stanowisko, kwestionując wywodzoną przez organ rentowy pozorność umowy o pracę. Wskazały, iż obowiązki służbowe powierzone P. L. (1) na podstawie umowy o pracę były rzeczywiście przez nią wykonywane, a w chwili zawarcia umowy nie widziała, że jest w ciąży, nie mogła przewidzieć powstania stanu niezdolności do pracy. Dlatego też, w ich ocenie, nie ma podstaw, aby wyłączyć ją spod obowiązkowych ubezpieczeń społecznych skoro od dnia 7 kwietnia 2016 roku jest pracownikiem spółki i od tego czasu faktycznie wykonywała obowiązki powierzone jej w ramach stosunku pracy, opłacała należne z tego tytułu składki.

Sąd podziela argumentację zaprezentowaną w odwołaniach od decyzji. Powoływane przez organ rentowy okoliczności nie mają znaczenia w aspekcie pozorności umowy o pracę w zestawieniu z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie wskazującym na realne świadczenie pracy przez ubezpieczoną. Wynika bowiem z niego wprost, że P. L. (1) pozostaje zatrudniona przez T. L. w ramach działalności sklepu na stanowisku pracownika biurowego, a do jej obowiązków należą nie tylko prace *stricte* biurowe, tj. tworzenie i gromadzenie dokumentacji podatkowej, ale również prace porządkowe, tj. przyjmowanie i układanie towarów, świadczenie pomocy przy rozładunku towarów, sprawdzanie dat ważności towarów itp. Nie budzi żadnych wątpliwości Sądu to, że ubezpieczona w okresie od dnia 7 kwietnia 2016 roku do dnia 16 maja 2016 roku rzeczywiście wykonywała powierzone jej na mocy umowy o pracę obowiązki, co wynika nie tylko z osobowych źródeł dowodowych, w tym zeznań świadków, ale również z dokumentów przedłożonych przez odwołującą w czasie postępowania przed organem rentowym (podpisane faktury). Postępowanie dowodowe w sprawie wykazało, że ubezpieczona w ww. sklepie pracowała codziennie, w systemie zmianowym, w pełnym wymiarze czasu pracy. Podlegała zwierzchnictwu służbowemu T. L., która udzielała jej wskazówek co do sposobu wykonania powierzonych czynności.

Nie można pomijać celu, dla którego P. L. (1) została zatrudniona w ww. sklepie, a mianowicie chęci przyuczenia jej do kontynuowania działalności sklepu po zaprzestaniu wykonywania obowiązków wynikających z prowadzenia sklepu przez T. L.. Innymi słowy, zatrudnienie P. L. (1) w sklepie motywowane było chęcią zapewnienia ciągłości sklepu i przekazania wypracowanych przez lata zasad prowadzenia tej działalności. Wobec powyższego brak jest podstaw do kwestionowania istnienia potrzeby gospodarczej zatrudnienia odwołującej w sklepie. Przejęcie przez nią dotychczasowych obowiązków T. L. stanowi bowiem istotny wkład w dalsze prosperowanie sklepu. Dlatego też, Sąd nie miał żadnych wątpliwości, że potrzeba zatrudnienia odwołującej w warunkach wskazanych w umowie w świetle zasad racjonalnego gospodarowania była w pełni uzasadniona.

W kontekście powyższych rozważań nie ma również znaczenia fakt, iż odwołująca P. L. (1) w niedługim czasie po podjęciu pracy stała się niezdolna do jej wykonywania z uwagi na problemy z ciążą. Nawet gdyby podzielić argumentację organu rentowego, że celem zawarcia umowy o pracę było uzyskanie przez ubezpieczoną świadczeń z ubezpieczenia chorobowego w związku z ciążą, nie miało by to większego znaczenia dla określenia obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym. Zważyć trzeba, iż w judykaturze zgodnie przyjmuje się, że dążenie do uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, jako cel podjęcia zatrudnienia, nie może świadczyć o zamiarze obejścia prawa, jeżeli umowa o pracę jest faktycznie wykonywana. Problem pojawia się jednak wówczas, gdy mając na uwadze korzyści w zakresie ubezpieczenia chorobowego, strony zawierają ten rodzaj umowy tylko dla pozorów, nie zamierzając jej faktycznie realizować (wyr. SA w Katowicach z dnia 9 grudnia 2016r., III AUa 1660/15, *legalis*). Jeśli nawet przed długotrwałym korzystaniem ze zwolnień: chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego, jak i w krótkim końcowym okresie trwania umowy, doszło do podjęcia i wykonywania pracy w charakterze pracownika, a pracodawca przyjmował świadczenie pracy – niemożliwe jest przyjęcie pozorności takiej umowy. Istotna jest bowiem okoliczność, czy dana osoba faktycznie podjęła zatrudnienie i wykonywała swojego zajęcie zgodnie z zasadami wynikającymi z Kodeksu pracy (wyr. SN z dnia 6 lutego 2006 r., sygn. akt III UK 156/06, *niepubl.*). Na kanwie niniejszej sprawy istotne jest również to, że sam fakt ciąży odwołującej nie może co do zasady stanowić przeszkody do zawarcia ważnej umowy o pracę, jeżeli ubezpieczona była zdolna do świadczenia pracy od dnia wskazanego w umowie o pracę, i faktycznie pracę tę świadczyła. Fakt pogorszenia stanu zdrowia po upływie niespełna 2 miesięcy nie ma już tu znaczenia (wyr. SA w Białymstoku z dnia 1 czerwca 2016 r., III AUa 1383/15, *legalis*). Innymi słowy, chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, jako motywacja do podjęcia zatrudnienia, nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, a dążenie kobiety ciężarnej do uzyskania przez zawarcie umowy o pracę ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym nie może być uznane za zmierzające do dokonania czynności sprzecznej z prawem albo mającej na celu jego obejście, jeżeli umowa ta prowadzi do faktycznej realizacji zatrudnienia spełniającego cechy stosunku pracy. W rezultacie zawarcie umowy o pracę przez kobietę w ciąży, nawet w sytuacji gdy jej zachowanie obliczone jest na uzyskanie w niedługim czasie świadczeń z ubezpieczenia społecznego, przy faktycznym wykonywaniu obowiązków pracowniczych nawet przez krótki okres, nie prowadzi do uznania, że osoba taka nie podlega ubezpieczeniom społecznym z racji zatrudnienia pracowniczego (wyr. SA w Białymstoku z dnia 6 października 2015 r., III AUa 277/15, *legalis*).

Nie jest więc uzasadnionym twierdzenie organu rentowego jakoby czynność prawna w postaci zawarcia umowy o pracę pomiędzy T. L. a P. L. (1) była pozorna. Zawarcie umowy o pracę nie było bowiem sprzeczne z ustawą, a jednocześnie nie zmierzało wyłącznie dla uzyskania korzystnych świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tytułu urodzenia dziecka (w dacie zawierania umowy odwołująca się nie zdawała sobie sprawy z faktu pozostawania w ciąży). Na udowodnienie tego faktu przedłożyła niezbędną dokumentację ciążową, która nie budzi wątpliwości Sądu. Nie można też wskazać w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy, na jakąkolwiek konkretną zasadę współżycia społecznego, która miałaby zostać przez odwołującą się naruszona.

Konkludując skoro odwołująca P. L. (1) po zawarciu umowy o pracę świadczyła pracę na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, wypełniła wymagany przez art. 22 kp warunek stałej, codziennej i rzeczywistej dyspozycyjności pracownika względem pracodawcy. Strony rzeczywiście miały wolę zawarcia umowy o pracę i umowa ta była wykonywana, co zostało wykazane po przeprowadzeniu postępowania dowodowego. Organ rentowy a priori przyjął założenie, że umowa o pracę była pozorna, ale w toku postępowania sądowego nie zostało to w żaden sposób wykazane. Skoro więc zawarta pomiędzy stronami umowa o pracę łącząca strony nie była dotknięta nieważnością ze względu na jej pozorność, to zawarta i realizowana przez strony umowa o pracę stanowiła tytuł do objęcia obowiązkowo pracowniczymi ubezpieczeniami społecznymi (por. wyr. SA w Gdańsku z dnia 24 maja 2016 r., III AUa 102/16, *legalis*).

Wobec powyższego zaskarżoną decyzję organu rentowego należało zmienić poprzez stwierdzenie, że P. L. (1) jako pracownik u płatnika składek T. L. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 7 kwietnia 2016 roku.

Mając na względzie powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc należało orzec jak w sentencji.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów sądowych Sąd oparł na podstawie art. 98 § 1 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Natomiast art. 98 § 3 kpc w zw. z art. 99 kpc, do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach. Uszczegółowienie tej normy stanowi zaś § 15 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 roku (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804), w brzmieniu obowiązującym na dzień wniesienia odwołania, zgodnie z którym opłaty stanowiące podstawę zasądzenia kosztów zastępstwa prawnego ustala się z uwzględnieniem stawek minimalnych określonych w rozdziałach 2-4. W myśl § 9 ust. 2 rozporządzenia stawki minimalne wynoszą 180 złotych w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego. W judykaturze przyjmuje się jednak, iż w sprawach o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego lub jego zakresu (o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, o podleganie ubezpieczeniom społecznym) do niezbędnych kosztów procesu zalicza się wynagrodzenie reprezentującego stronę radcy prawnego, biorąc za podstawę zasądzenia opłaty za jego czynności z tytułu zastępstwa prawnego stawki minimalne określone w stosunku do wartości przedmiotu sporu (uchwała SN z dnia 20 lipca 2016 roku, III UZP 2/16, OSNAPiUS, rok 2017, Nr 1, poz. 6, str. 45). Skoro odwołania powodów zostały uwzględnione w całości, organ rentowy jako strona przegrywająca spór jest zobowiązany do zwrotu poniesionych przez odwołujące kosztów zastępstwa procesowego w wysokości odpowiadającej wartości przedmiotu sporu, tj. po 1.200 złotych na rzecz każdej z nich (§ 2 pkt 4 rozporządzenia).

Mając na względzie powyższe, na podstawie cytowanych przepisów, należało orzec jak w punkcie 2 a i b formuły sentencji wyroku.

SSO Ewa Milczarek